

بسم الله الرحمن الرحيم

• جهانی سازی و جهان اسلام

- ...
- عده ای معتقدند که تا پیشانی استعماری غرب نیامده بود و نگفته بود که شما همه مال من هستید جوامع اسلامی این چنین واکنش هایی از خودشان نشان نمی دادند. اصلا جنبش های اسلامی مال ۱۵۰ سال اخیر هستند و گر نه که تفکر شیعه که اعتراضی بوده است ولی این قدر هیمنه نداشته است که بتواند کل جهان اسلام را به جنبش وادارد و تفکر سنی هم که ضد جنبش بوده است.
- خود جهانی سازی ظرفیت هويت های سپار را ایجاد کرده است. یعنی آدم ها به یک هويت راضی نیستند و مرتب می توانند هويت خودشان را تغییر دهند. در نتیجه در این فضا، بنیادگرایی هم هويت خودش را عرضه می کند.
- نسب من، تاریخ من، تجربه مشترک قوم من، این ها همه می توانند هويت بسازند ولی خب این ها را بگذارید در کنار ...
- الان جهان - محلی شدن باعث می شود که یک هويت قومی در همه ی جهان شنیده شود. پس هويت های قومی و محلی از بین نمی روند. بلکه این ها هم هستند. بحث گیدنز این است که ما با یک بازاری از هويت ها روبرو می شویم.
- معرفی کتاب: اسلام و جهانی شدن ← عبدالغفور سجادی
- عراق و لبنان و مصر، سه کشوری هستند که ادعای دار الثقافه العربيه می کنند. البته یک تقسیم کاری هم کرده اند: المصربون یکتبون، اللبانیون یطبعون و العراقیون یقرؤون
- دقت کنیم که ظرفیتی که عراق برای فرهنگ دارد هیچ کدام از این کشورهای عربی ندارند ولی خب به خاطر درگیری هایی که دارد عقب مانده شده است.

• اسلام و جهانی شدن

- دو فرآیند دارد:
  - تکنولوژیک
    - در این فرآیند، بیش تر منظورمان سطحی از فناوری هاست که خیلی قابلیت مدیریت و تدبیر و توقف ندارند. یعنی فرآیند تکنولوژیک جهانی سازی فرآیند تهاجمی و جهان شمول تکنولوژی است. یعنی این طور نیست که بگوییم من با آن مقابله می کند؛ چر که هزینه های زیادی دارد. الان تنها کشوری که امروز در دنیا با فضای مجازی و ... مقابله کرده است، کره ی شمالی است. اتفاق خیلی مهمی که می افتد این است که این ها کم کم تبدیل به فناوری های غیر قابل کنترل می شوند. مثلا اصلا نمی شود جلوی ماهواره و اینترنت را گرفت. پیشانی این انقلاب تکنولوژیک هم فناوری های رسانه ای و ارتباطی است. (فناوری های اطلاعات و ارتباطات). آمریکایی ها هم در این زمینه خیلی ظالمانه و یک سویانه دارند کار می کنند. حتی مثلا برای مدت زیادی از یونسکو آمد بیرون چرا که کشورهای جهان سوم به جهت گیری یک سویانه ی یونسکو اعتراض کرده بودند در نتیجه آمریکا هم اومد بیرون.
    - سه موضع نسبت به تکنولوژی

◆ جبرگرا

◇ هرگز بین تکنولوژی و غایات آن و فرهنگ و تمدن خواستگاه آن تفکیک ممکن نیست. این

موضع به دو قسمت تقسیم می شود:

- ▶ آرمان شهری: می گویند شما اینترنت پهن باند سیار بیاورید بعد ببینید چقدر خدمات عمومی و رفاه عمومی افزایش می یابد. فناوری بیاور تا سعادت بیاید.
- ▶ کابوس شهری: می گوید اگر اینترنت پهن باند بیاورید بیچاره می شوی؛ چرا که فرهنگت دارد از بین می رود.

◆ ابزارگرا

◇ بین تکنولوژی و غایات فرهنگی آن کاملاً تفکیک وجود دارد و ما هم تفکیک می کنیم. اینترنت

می آوریم ولی به آن پیوست فرهنگی خوب می زنیم.

◆ تعامل گرا (همگرا)

◇ رویکردی بین دو رویکرد قبلی است که می گوید باید مزیت های آن را آورد و با ضررهای آن

مقابله کرد.

▪ ایدئولوژیک

□ ...

□ مقاومت های فرامحلی

◆ چرا فقط توی غرب جهانی شوی، خب منم میخام جهانی بشم. من داعش هم میخام جهانی شوم.

◆ معرفی چند نفر که در جهانی شدن اسلام کار کرده اند:

◇ ارنست گولتر

▶ در مورد وضعیت بنیادگرایی اسلامی خیلی تحقیق کرده است. می گوید بنیادگرایی

جایگزینی است برای فرهنگ مدرنیته ولی همزمان برای توسعه ی پیامش از تکنولوژی

غربی استفاده می کند.

◇ ...

▶ باید نگاه تاریخی به غرب داشته باشیم و غرب شناسی مون رو قوی کنیم.

▶ این اشتباه است که فکر کنیم ما هیچ نیازی به غرب نداریم

▶ باید آموزشمان را قوی کنیم.

◇ نصر

▶ اگر بتوانی آن سنت عمیق را پیدا کنی شاید بتوانی در این فضای غربی سنتی زندگی کنی.

◇ حسن حنفی

▶ مصری

▶ معروف است.

▶ به بحث های روش شناختی می پردازد. می گوید اگر ما بتوانیم روش جهانی شدن را بیاموزیم می توانیم آن را مهندسی معکوس کنیم.

▶ باید از جهانی شدن دفاع کرد و با آن همراهی کرد تا بتوانیم بر آن سیطره پیدا کنیم.

▶ دفاع از هویت محلی و خودی باید به صورت تدریجی انجام گیرد.

▶ در جریان تعامل گرا قرار می گیرد.

◇ ماهاتیر محمد

▶ رویکردی ابزار گرا دارد.

◇ برهان غلیون

◆ بازم تأکید می کنیم که در این فرآیند ایدئولوژیک بحث های پیچیده ای وجود دارد. امام و رهبری هم در این زمینه دیدگاه هایی دارند.

◆ نفس این که شما توسعه، دموکراسی و ... را قبول نداری ولی آن را اجرا می کنی باعث گسترش این مفاهیم نمی شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

- سیاستگذاری در حوزه ی های مختلف
  - هسته های مشترک تعاریف مختلف از جهانی سازی
    - مقررات زدایی ← بین المللی شدن مبادلات کالا و خدمات
    - خصوصی سازی
    - آزاد سازی
  - ۴ رویکرد در خصوص تأثیری که جهانی شدن بر سیاست گذاری اجتماعی (فقر زدایی، مبارزه با فساد اداری، رفاه، اشتغال و ...) و ملی داخلی می گذارد وجود دارد:
    ۱. جهانی شدن عقب نشینی و پایان سیاستگذاری اجتماعی / ملی است. ما دیگر کاری نمی توانیم بکنیم و همه چیز بین المللی شده است و به طور مشخص آن چیزهایی که دولت ها برای خودشان وظایف اجتماعی می دانستند دیگر به کار نمی رود و تأثیری ندارد.
    ۲. جهانی شدن تأثیرات اندک و محدود بر سیاست گذاری اجتماعی / ملی دارد. استدلالشان هم این است که اساساً تغییرات آن قدر هم جهان شمول نیستند و دولت رفاه ها قابلیت انطباق زیادی دارند.
    ۳. جهانی شدن بر سیاست گذاری اجتماعی / دولت رفاه تأثیر دارد ولی دولت آن ها را تعدیل و کنترل می کند. این دیدگاه نیز ادله ای دارد. برای مثال می گویند که دولت رفاه ها می توانند تغییر رویه دهند و نه این که عقب نشینی کنند و حمایت از گروه های مختلف، تداوم نوعی از دولت رفاه را تضمین می کند. برای مثال وقتی کشور همسایه ی شما دستمزد ارزان تری دارد ممکن است بسیاری از تولیدات به آن طرف منتقل شود. پس یعنی شما هم می توانی با پایین آوردن دستمزد تغییر رویه دهی و نه این که عقب نشینی کنی در برابر روند جهانی شدن.
    ۴. جهانی شدن را خود دولت های رفاه (به خصوص کسانی که مادر سیاست گذاری اجتماعی و ملی بوده اند) به راه انداخته و خود تعدیل و کنترل می کنند.
  - ما یک بحث کلی داریم که سطح، کیفیت، روش و کارآمدی سیاستگذاری عمومی در نسبت با جهانی سازی چه تغییری می کند. مثلاً شما دیگر خیلی نمی توانی نظریه ی اقتصادی جدیدی دهی چرا که جهانی شده است ولی در ذیل آن نظریه های موجود می توانی تصمیمات جدید و نظریات جدید دهی.
- حالا ما باید به دو چیز برسیم:
  - چارچوب مفهومی از چیستی جهانی سازی
  - مهارت به کار بردن متغیرها و عناصر جهانی سازی در سیاست گذاری ملی
    - گات بورسیه می کند و تربیت نیرو می کند برای فرآیند جهانی سازی (آموزش). ما برای جهانی سازی تربیت نمی کنیم و یا در تربیت هایمان متغیر جهانی سازی را جا نمی اندازیم.
    - این جهانی سازی به معنای مجموعه ای متغیرهای اساسی اقتصادی و فرهنگی و ... است که سال های پیش وجود نداشتند و الان وجود دارند خیلی تأثیرگذار هستند. مثلاً باید ببینیم جهانی سازی چه فرصت هایی را برای یک خانواده ی اسلامی ایرانی فراهم کرده است. ما به این مسائل پرداختیم. برای مثال این فرصت را فراهم کرده است که خانواده به خودی خود مشارکت سیاسی

اجتماعی در جامعه داشته باشد. در قبل، در بهترین حالت، فرد بود که در سرنوشت جامعه اثر داشت ولی الان خانواده ها می توانند اثرگذار باشند. چرا که سطح آگاهی خانواده ها بالا رفته است و در نتیجه می توانند مشارکت داشته باشند. مثلاً قبلاً همه ی اعضای خانواده نگاه می کردند که بابا به چه کسی رأی می دهد آن ها هم به همان رأی می دادند.